

November 1857 og ikke ved en Omkalfatring eller Omgjorelse af det engang vedtagne og med stor Bekostning gennemførte System. Den ærede Minister skjelnede imidlertid ingenlunde tilstrækkelig imellem de forskjellige Arter af eensomt Fængsel, der findes. Man har eensomt Fængsel i Forbindelse med Taushedsystemet og uden Taushedsystemet. Det, vi anvende hos os, isolerer Forbryderen fra andre Forbrydere, men ikke fra andre Mennesker; han besøges daglig af Opfyndsmændene, af Præsten, af Lærerne, af de Haandværksmestere, som forestaae Arbeidet i Fængslet; han har Bøger og Skrivematerialier, og man gjør paa forskjellige Maader Meget for at mildne Censomheden for ham. Dernæst lægger den høitærede Minister heller ikke tilstrækkelig Mærke til, at Isoleringen ikke blot er en Skærpelse af Straffen, men at deri ogsaa ligger en Omfarg for Forbryderens Fremtid. Den tilsigter at unddrage ham Paavirkning af andre Fanger, som ofte for de Unge er forværvelig og afgjørende for deres hele Skjæbne; den unddrager ham Bekjendtskabet med de andre Forbrydere, som har viist sig ofte at være den værste Følge af at have tilbragt nogen Tid i et Fængsel, idet Forbrydere, som have siddet i Fængslet sammen og der lært hinanden at kende, have fornyet Bekjendtskabet, efterat de ere komne ud af Fængslet, hvorved den, der gjerne vilde vende tilbage til den rette Vej, paaany ledes i Fristelse og Ulykke. Naar nu den ærede Ordfører har opgjort et Regnestykke, hvorefter der kun skal blive Brug for Celler til 540 Forbedringshuusfanger, kan jeg dog ikke ganske indrømme ham, at Enhver, der falder tilbage og ikke er ganske ung, ikke bør straffes med den samme Straf. Efter vor Lovgivning vide de Herrer jo allesammen, at Straffen ofte voger i et uhyre Forhold, og to eller tre mindre Forbrydelser kunne godt føre et Menneske to Gange i Forbedringshuset, uden at han derfor behøver at være et bundforbærvedt Menneske, der ikke kan forbedres. Heller ikke de 40 Aar kan jeg lade gjælde som tilstrækkelig Grund til ikke at anvende Cellesystemet, skjøndt jeg naturligviis indrømmer, at det har meest at betyde for de Yngre. Paa de 60aarige skal jeg gjerne indrømme, at

det ikke er rimeligt at anvende det. Men det, som de 5 Medlemmers Forslag gaaer ud paa, er jo heller ikke at fastholde Cellesystemet i dets fulde Strengthed, hvori det jo ikke efter selve Loven skal fastholdes, og heller ikke hidtil er blevet gennemført, men kun at udsætte Sagen. Jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at hvis § 3 antages, som den er antaget ved 2den Behandling, faae vi ikke blot et dobbelt, men et tredobbelt System indført i Forbedringshusene. Der skal være 50 Fanger i Dagceller, 190 skulle sove i Natceller, men arbeide sammen om Dagen, og 160 skulle have fælles Soverum. Det Sidste staaer nu i Strid endogsaa med det for Tugthusene nu gjældende System, og jeg har ikke hørt den ærede Ordfører eller den ærede Minister anføre Noget til Bedste for, at det ikke skulde være rigtig eller raadeligt dog idetmindste at lade Forbedringshuusfangerne alene om Natten. Jeg kan derfor for mit Vedkommende ikke stemme for § 3, som den nu foreligger, men maa anbefale at stemme for de 5 Medlemmers Forslag, hvorved det blot afgjøres, at Fængslet i Viborg skal være et Forbedringshuus for Mandfanger, medens den videre Ordning forbeholdes. Den ærede Ordfører mener, at Sagen derved vil udsættes i to Aar; men det skjønner jeg dog ikke er nødvendigt; Regjeringsen vil jo, naar Loven gaaer igjennem, strag tage Udførelsen under næste Overveielse, og næste Aar kunne forelægge en Byggeplan, ledsaget af en tilstrækkelig Motivering, og Sagen kan da godt afgjøres paa een Gang. Er man først enig om Systemet, bliver man let enig om Byggeplanen.

Indenrigsministeren ad interim:

Men det er netop det, der kan være vanskeligt nok, at blive enig om Systemet, og før man er enig om dette, kan man ikke gaae hen og affatte en Byggeplan. Der er ikke megen Hyst til at affatte saadanne eventuelle Byggeplaner. Den ærede Rigsdagsmand undrer sig over disse fælles Soverum for 160 Fanger; men han indrømmede dog selv, at dem, der ere over 60 Aar, er der ingen Anledning til at anbringe i Celler; sandsynligviis heller ikke om Natten (Bloug: Jo!), men dog ialtsald ikke om Da-